

18. november 1940.

Den nasjonale fronten blir under begivenhetenes utvikling stadig sveiset sterkere sammen. Motstanden mot nazistyre øker i alle lag av befolkningen og gir sig etterhvert mer bevisste og planmessige uttrykk. Det går mer og mer opp for folk at det går an og nytter å gjøre motstand. Quisling-"regjeringen" har allerede som følge herav store vanskeligheter, og vi har grunn til å tro at noen av de konst. statsråder vil bli satt utenfor. Det gjelder først og fremst kst. statsråd Aksel Stang - som i parentes bemærket - i familiekretsen bare har gått under navnet "stakkars Aksel", - Det gjelder også kst. Høstad i Arbeidsdepartementet og kst. Meidell i Sosialdepartementet. Det er idrettsorganisasjonenes faste og bestemte opptreden som feller statsråd Stang.

Reichskommissar Terboven har skrevet en bemerkelsesverdig artikkel om Norges plass i "det nye Europa" i det tyske tidsskrift Wirtschaftsdienst. (Et utdrag av artikkelen er gjengitt i Aftenpostens morgennummer av 14. november). Terboven skriver at Norge må tilpasse sig "rompolitikken", og først og fremst ta sikte på økonomiske forbindelser med Europa istedenfor med de oversjøiske land. Den umiddelbare følge herav må bli at vi tilpasser oss det kontinentale prisnivå, hvilket igjen vil betinge lavere priser, lavere reallønn og lavere levestandard. Det understrekes også at vår skipsfart ikke er organisk knyttet til vår økonomi, men snarere har vært et ledd av den britiske økonomi. På den annen side innrømmes det at vi trenger en handelsflåte for å kunne betale de nødvendige importvarer. Det heter: "Forsåvidt vi ikke kan selge direkte til oversjøiske land vil vi alltid kunne gjøre det over det stortyske rom". Det understrekes at vi ikke kan gjøre regning med de forhold som vår skipsfart var basert på, nemlig den frie verdenshandel og betalingsutveksling. Slik er den herlige "rettid" våre nazister vil føre vårt land inn i. Det går stadig igjen i all N.S.-agitasjon at bare folk slutter opp om N.S. vil landet få sin selvstendighet tilbake. Terbovens artikkel gir et klart bilde av hvad slags "selvstendighet" vi da kan regne med.

Nazistenes forsøk på å få herredømmet over idrettsorganisasjonene har ført til skarp strid mellom det departement som idretten sorterer under, Departementet for Arbeidstjeneste og Idrett, og styret for Norges Idrettsforbund. Nazistenes planer går ut på at de bestående idrettsorganisasjoner skal oppløses og at hele Norges idrett skal omorganiseres på grunnlag av førerprinsippet. Det vil si at nazistene skal sette inn sine folk i spissen for de enkelte idrettsgrener, mens de styrer som idrettsmennene selv har valgt sig settes utenfor.

Charles Hoff, som straks etter den tyske innmarsjen stilte seg til disposisjon for nazistene, skal belønnes med stillingen som rikssportsfører. Det midlertidige styre for Norges Idrettsforbund har enstemmig besluttet å motsette sig denne omlegging som søkes gjennomført i strid med tidligere avgitte forsikringer fra statsråd Stangs side, og styret har enstemmig besluttet at hvis departementet fastholder sin nye linje vil styret tre tilbake. Dette er meddelt alle underorganisasjoner og lag hele landet over, og ingen av de nuværende idrettsledere i noe forbund går med på nyordningen til tross for det sterke press hver enkelt mann har vært utsatt for. Som følge av striden er Stangs stilling så sterkt svekket at et offentlig møte med foredrag av Stang og Hoff har måttet avlyses..

Kst. statsråd Jonas Lie holdt nylig et foredrag i Turnhallen i Bergen. Det var bare kommet 200 mennesker, mens Turnhallen rummer ca. 1200. Utenfor møtelokalet stod flere tusen mennesker og ropte i kor: "Judas, Judas". Ned med Judas. Ned med Quisling." Fedrelandssangen og kongesangen blev sunget. Ropene og sangen var så sterk at den trengte inn i møtelokalet og blev oppfattet av radiolytterne gjennom kringkastingen. De måtte også noen ganger avbryte sitt foredrag. Etter møtet kom det til flere sammenstøt mellom soldater og politi og byens borgere. Det norske politi optrådte rolig. Det var byens politimester som fikk mengden til å dra hjem. Han tok en liten pike med et norsk flagg på brystet og på skuldrene sine og sa: "For dette flaggs skyld - gå hjem". Folk blottet da sine hoder og sang Ja, vi elsker, mens politimesteren stod i giv akt stilling. Da Lie skulle reise om kvelden var hele stasjonsområdet og de tilstøtende gater avspærret. Det blev imidlertid ingen uroligheter. Senere har politimesteren offentliggjort en advarsel til byens befolkning. Det heter der at publikums holdning ved de siste N.S.møter har vært meget uheldige, og at "sammenstimlinger, mishagsytringer, piping, tilrop og fornærmelige uttalelser om den tyske vernemakt samt sang av kongesangen på det strengeste er forbudt."

Professorene ved Universitetet har i en skrivelse til Kulturdepartementet protestert mot beslagleggelsen av en rekke bøker på Universitetsbiblioteket, deriblandt av f.eks. Einstein. Alle professorene undtatt 3 har skrevet under. De tre er Klaus Hansen, Edgar Schielderop og Adolf Hoel.

Når Vinmonopolet mangler varer skyldes det ikke bare hamstring. Tyskerne har rekvirert 1 million liter sprit og 56 000 l. hetvin selvsagt uten å betale de lovbestemte avgifter til staten.

Frelsesarmeens avis, "Krigsropet", er blitt forbudt, og redaktören har vært fengslät i flere uker fordi bladet inneholdt en hilsen til Kong Haakon.

I Kretsfengslät i Oslo (nr. 19) har den tyske fengselsledelse tatt fra fangene bibler og salmeböker som för har vært lagt ut i alle celler.

Det er nå kommet officiell bekreftelse på at norske arbeidere skal sendes til Tyskland. Det heter at det skal foregå ved frivillig hverving, men dette vinner ingen tiltro. Man tror at det vil bli brukt tvangsmidler og at meldeplikten ved arbeidskontorene blev gjennomført som et ledd i denne plan.

Landsorganisasjonen har reist krav om dyrtidstillegg för den store prisstigningen, men forhandlingene står i stampe. Partene blev enige med meglingsmannen om et tillegg på 8 öre för mannlige og 5 för kvinnelige arbeidere. Departementet hadde på forhånd sagt at det stilte sig velvillig til en forhöielse av den knappe lönnning. Da kom det beskjed fra de tyske myndigheter om at lönnningene i grunnen lå 20 % för höit, og kst. Meidell har deretter overför Landsorganisasjonens ledelse gitt uttrykk för at det ikke er noe håp om godkjennelse av tillegget. Som man ser faller nazistytets syn på fallende nöie sammen med det syn Terboven har gitt uttrykk för i sin artikkel om Norges plass i det stortyske rom.

Grunnen til at forfatteren Ronald Fangen blev arrestert var en artikkel i tidsskriftet "Kirke og Kultur" om troskap. Fangen gjengir i denne artikkel en del uttalelser av den store tyske filosof og folkeopdrager Fichte fra 1809 da Preussen var besatt av franskmennene. Fichte sier at det nettop under en okkupasjon gjelder at folket bevarer sin verdighet og sin trofasthet til fedrelandet og venner, og håner den tankegang som også den gang kom til uttrykk, at okkupasjonen skulle være en velgjerning mot det okkuperte land. Og han roper til sine landsmenn: "Vi gjør oss dypt foraktelige overför utlandet hvis vi anklager hverandre på grunn av vår felles skjebne og kommer med gjensidige og lidenskapelige bebreidelser overför hverandre för fremmedes örer. När vi ikke blir trette av å fortelle de fremmede hvor forvirret og dårlig stelt alt har vært hos oss og i hvilken höi grad vi er blitt elendig regjert, - må de da ikke tro at vi i vår uduelighet og ubehjelpsomhet med den udmygste takk har å motta alt som de av sine rike regjerings- og forvaltningskunst alt har gitt oss og tiltenker oss i fremtiden?"

Arbeiderbladets fung. red. på det tidspunkt da bladet blev stoppet, journalist Alfred M. Nilsen er löslatt efter 11 1/2 ukes innesperring. Den fungerende bestyrer för Arbeidernes pressekontor, Eilert Eriksen er löslatt efter nesten 10 ukers fengsling.

Höires organ i Hedemark, Hamar Stiftstidende er forbudt. Grunnen var at bladet hadde bragt et ufullstendig referat av Lundes tale på fjerde side i stedet för på förste side.